Lietas arhīva Nr. A42-00618-19/21
ECLI:LV:ADRJRIT:2019:0426.A420259218.15.S

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

S P R I E D U
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā 2019.gada 26.aprīlī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese: I.Petrovska,

piedaloties pieteicējai /pers. D/,
atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Pilsonības un migrāciju lietu pārvaldes pilnvarotajai pārstāvei Janai Vildavai,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. D/ pieteikumu par Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes 2018.gada 20.jūnija lēmuma Nr.691 atzīšanu par prettiesisku.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (turpmāk – Pārvalde) Uzturēšanās atļauju nodaļas 2018.gada 20.aprīļa sākotnējo lēmumu Nr.6623 Ukrainas pilsonim /pers. F/ anulēta termiņuzturēšanās atļauja Latvijas Republikā.

Nepiekrītot sākotnējam lēmumam, pieteicēja to apstrīdēja Pārvaldes priekšniekam, kas ar 2018.gada 20.jūnija lēmumu Nr.691 sākotnējo lēmumu atstāja negrozītu. Lēmumā norādīts, ka saskaņā ar Imigrācijas likuma 25.panta otro daļu, ja laulība šķirta, pirms Latvijas pilsoņa vai Latvijas nepilsoņa laulātais ir saņēmis pastāvīgās uzturēšanās atļauju, termiņuzturēšanās atļauju anulē, izņemot gadījumu, kad tiesa nepilngadīgo bērnu – Latvijas pilsoni vai Latvijas nepilsoni – atstāj pie tā no vecākiem, kurš nav Latvijas pilsonis vai Latvijas nepilsonis.

Savukārt minētā likums 35.panta pirmās daļas 11.punktā noteikts, ka termiņuzturēšanās atļauju anulē, ja vairs nepastāv vai ir mainījušies apstākļi, pamatojoties uz kuriem ārzemnieks saņēmis termiņuzturēšanās atļauju.

Pārvalde konstatēja, ka ir šķirta laulība, pamatojoties uz kuru /pers. F/ piešķirta termiņuzturēšanās atļauja, un tiesa nav noteikusi /pers. F/ atsevišķu aizgādību pār viņa nepilngadīgo bērnu. Tādējādi Pārvalde secināja, ka termiņuzturēšanaš atļauja /pers. F/ ir anulējama.

[2] Nepiekrītot pārvaldes lēmumam pieteicēja vērsās Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot atcelt pārvaldes lēmumu. Pieteikumā norādīti šādi apsvērumi:

[2.1] Pieteicēja norāda, ka ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2017.gada 12.decembra nolēmumu civillietā Nr.C30456017 ir šķirta laulība starp pieteicēju un /pers. F/.

Pārvalde, anulējot /pers. F/ termiņuzturēšanās atļauju, nav ņēmusi vērā, ka laulībā 2015.gada 21.jūnijā ir dzimusi meita, kurai ir saikne ar tēvu /pers. F/, savukārt liedzot bērnam pavadīt laiku kopā ar tēvu, tiek aizskartas bērna tiesības uz ģimeni. Rīgas bāriņtiesas 2017.gada 16.augusta lēmumā Nr.1-6/1886 norādīts, ka bērna interesēs ir saglabāt abu vecāku kopīgu aizgādību.

Pārvalde, pieņemot pārsūdzēto lēmumu, nav ņēmusi vērā un vērtējusi ANO Bērnu tiesību konvencijas 3.panta 1. un 2.punktu un 18.panta 1.punktu

[2.2] Pārvaldei bija pienākums vērtēt situāciju atbilstoši bērna interesēm un lemt par termiņuzturēšanās atļaujas piešķiršanu /pers. F/ pamatojoties uz humāniem apsvērumiem. Pārvalde lēmumā atsaucoties uz Imigrācijas likuma 25.pantu un 35.pantu, tos tulkojusi burtiski, netulkojot kopsakarā ar Imigrācijas likuma 23.panta trešo daļu.

[2.3] Pieteicēja norāda, ka pārvalde pirms sākotnējā lēmuma pieņemšanas nav noskaidrojusi /pers. F/ un pieteicējas viedokli, tādējādi pieļāvusi Administratīvā procesa likuma 62.panta pirmās daļas pārkāpumu.

[2.4] Savos Administratīvajā rajona tiesā 2019.gada 1.aprīlī un 5.aprīlī iesniegtajos pieteikuma grozījumos un precizējumos, pieteicēja precizē savu pieteikumā ietverto prasījumu, lūdzot tiesu vērtēt pārsūdzētā lēmuma tiesiskumu, lai novērstu nākotnē līdzīgu gadījumu atkārtošanos.

[3] Administratīvajā rajona tiesā 2018.gada 4.oktobrī saņemtajā rakstveida paskaidrojumā pārvalde pieteikumu neatzīst un lūdz tiesu to noraidīt, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādītajiem argumentiem.

Papildus pārvalde paskaidro, ka /pers. F/ var pieprasīt termiņuzturēšanās atļauju Imigrācijas likums 23.panta pirmās daļas 1.punkta kārtībā, kā arī /pers. F/ var lūgt termiņuzturēšanās atļaujas piešķiršanu uz jebkura cita 23.panta pirmajā daļā paredzētā pamata.

Tādējādi termiņuzturēšanās atļaujas anulēšana neliedz /pers. F/ saņemt jaunu termiņuzturēšanās atļauju uz cita pamata, iesniedzot atbilstošus dokumentus.

Pārvalde norāda, ka konkrētais gadījums ir tipisks un nav pamata atkāpties no likumā noteiktā regulējumu.

Savukārt pieteicējas viedoklis tika vērtēts, izskatot pieteicējas apstrīdēšanas iesniegumu.

Vienlaikus pārvalde vērš uzmanību, ka pieteicējas argumenti par termiņuzturēšanās atļaujas izsniegšanu, kas saistīta ar humāniem apsvērumiem, nav

izskatāmi šajā administratīvajā procesā. Šādā gadījumā /pers. F/ pašam ir jāvēršas ar šādu lūgumu pārvaldē, pievienojot attiecīgus dokumentus, un līdz ar to iniciējot jaunu administratīvo procesu uz cita pamata.

[4] Tiesas sēdē pieteicēja uzturēja precizēto prasījumu, pamatojoties uz pieteikumā minētajiem argumentiem.
Pārvaldes pilnvarotā pārstāve tiesas sēdē pieteikumu neatzina un lūdza noraidīt, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādītajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, noklausoties procesa dalībnieku tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus un izvērtējot tos kopsakarā ar lietas materiāliem un lietā esošajiem pierādījumiem, secina, ka pieteikums ir noraidāms turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[6] Tiesa konstatē, ka lietā nav strīda par faktiskajiem apstākļiem, proti, ka /pers. F/ termiņuzturēšanās atļauju Latvijas Republikā ieguva pamatojoties uz 2013.gada 5.jūlijā noslēgto laulību ar pieteicēju, saskaņā ar Imigrācijas likuma 25.panta pirmās daļas 2.punktu līdz 2018.gada 28.jūlijam un 2017.gada 31.oktobrī, veicot uzturēšanās atļaujas reģistrāciju, izsniegta termiņuzturēšanās atļauja, kas derīga līdz 2018.gada 28.jūlijam. 2018.gada 3.janvārī pieteicējas un /pers. F/ laulība ir šķirta un abiem ir kopīga aizgādība pār laulībā dzimušo bērnu.
Konstatējot laulības šķiršanas faktu, pārvalde anulēja /pers. F/ termiņuzturēšanās atļauju pamatojoties uz Imigrācijas likuma 35.panta pirmās daļas 11.punktu.
Pieteicēja uzskata, ka pārvalde nebija tiesīga anulēt /pers. F/ izsniegto termiņuzturēšanās atļauju, jo pārvaldei bija jāizvērtē visi apstākļi un jāizsniedz /pers. F/ termiņuzturēšanās atļauja uz cita pamata.
Savukārt pārvalde norāda, ka pie konstatētajiem apstākļiem pārvaldei bija jāizdod obligātais administratīvais akts, savukārt /pers. F/ pats var vērsties pārvaldē ar iesniegumu un lūgt izsniegt viņam termiņuzturēšanās atļauju uz cita Imigrācijas likuma 23.pantā paredzētā pamata vai, kā to uzskata pieteicēja, saistībā ar humāniem apsvērumiem.
Tiesa konstatē un lietā par to nav strīda, ka /pers. F/ izsniegtās termiņuzturēšanās atļaujas derīguma termiņš ir beidzies, tādējādi tiesai nav pamata lemt par pārsūdzētā lēmuma, ar kuru termiņuzturēšanās atļauja anulēta, atcelšanu. Ievērojot minēto, kā arī pieteicējas pieteikuma papildinājumos un precizējumos norādīto, tiesa atzīst, ka ir pamats vērtēt pārsūdzētā lēmuma tiesiskumu.
Tādējādi lietā ir strīds par to, vai pārsūdzētais lēmums ir tiesisks, proti, vai pārvalde pamatoti anulēja /pers. F/ izsniegto termiņuzturēšanās atļauju.

[7] Imigrācijas likuma 25.panta otrā daļa noteic, ja laulība šķirta, pirms Latvijas pilsoņa vai Latvijas nepilsoņa laulātais ir saņēmis pastāvīgās uzturēšanās atļauju, termiņuzturēšanās atļauju anulē, izņemot gadījumu, kad tiesa nepilngadīgo bērnu - Latvijas pilsoni vai Latvijas nepilsoni - atstāj pie tā no vecākiem, kurš nav Latvijas pilsonis vai Latvijas nepilsonis. Šādā gadījumā bijušais laulātais ir tiesīgs saņemt pastāvīgās uzturēšanās atļauju.
Savukārt Imigrācijas likuma 35.panta pirmās daļas 11.punkts noteic, ka termiņuzturēšanās atļauju anulē, ja vairs nepastāv vai ir mainījušies apstākļi, pamatojoties uz kuriem ārzemnieks saņēmis termiņuzturēšanās atļauju.
No minētā tiesiskā regulējuma izriet, ka termiņuzturēšanās atļauju ārzemniekam, kurš to saņēmis pamatojoties uz laulību ar Latvijas pilsoni vai Latvijas nepilsoni, anulē, ja laulība tiek šķirta. Proti, ir mainījies apstāklis, kas bija par pamatu termiņuzturēšanās atļaujas izsniegšanai.
Tiesa konstatē, ka minētais tiesiskais regulējums neparedz iestādes rīcības brīvību, lemjot par termiņuzturēšanās atļaujas anulēšanu, vai izsniegšanu uz cita pamata. Konkrētajā gadījumā likumdevējs jau ir izdarījis visus lietderības apsvērumus un noteicis, ka pie konkrētiem apstākļiem ir izdodams noteikta satura obligātais administratīvais akts.
Administratīvā procesa likuma 65.panta pirmā daļa noteic, ja piemērojamā tiesību normā noteikts, ka izdodams konkrēta satura administratīvais akts (obligātais administratīvais akts), iestāde izdod šādu administratīvo aktu.
Tādējādi tiesa atzīst, ka konstatējot konkrētus, tiesību normā noteiktus apstākļus, iestādei ir pienākums izdot obligāto administratīvo aktu par termiņuzturēšanās atļaujas anulēšanu.
Ievērojot minēto, tiesai noraida kā nepamatotus pieteicējas argumentus, ka pārvaldei bija pienākums vērtēt konkrētos apstākļus un lemt par termiņuzturēšanās atļaujas izsniegšanu /pers. F/ uz cita pamata vai saistībā ar humāniem apsvērumiem.

[8] Administratīvā procesa likuma 62.panta pirmā daļa noteic, ka lemjot par tāda administratīvā akta izdošanu, kurš varētu būt nelabvēlīgs adresātam vai trešajai personai, iestāde noskaidro un izvērtē adresāta vai trešās personas viedokli un argumentus šajā lietā.
Minētā panta otrās daļas 3.apakšpunkts noteic, ka personas viedokļa un argumentu noskaidrošana nav nepieciešama, ja no gadījuma būtības izriet, ka personas viedokļa noskaidrošana nav iespējama vai nav adekvāta.
Savukārt minētā panta trešā daļa noteic, ja administratīvais akts ir izdots rakstveidā un personas viedoklis un argumenti nav noskaidroti, administratīvā akta pamatojumā norāda iemeslu.
Tiesa atzīst, ka pārvaldei bija jāveic pieteicējas kā administratīvā akta adresāta uzklausīšana atbilstoši Administratīvā procesa likuma 62.panta otrās daļas 3.punktam. Tomēr, ievērojot to, ka konkrētajā gadījumā piemērojamās tiesību normas noteica konkrēta satura obligātā administratīvā akta izdošanu, tad adresāta neuzklausīšanu izskatāmajā lietā nevar uzskatīt par tik būtisku procesuālu pārkāpumu, lai tā dēļ atceltu administratīvo aktu.
Turklāt, ņemot vērā izskatāmās lietas apstākļus, tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā ne pieteicējas, ne /pers. F/ sniegtais viedoklis nevarētu ietekmēt ne faktiskos apstākļus, ne tiesisko regulējumu, ne iestādes pienākumu izdot konkrēta satura administratīvo aktu.
Vienlaikus tiesa konstatē, ka pārvaldes sākotnējā lēmumā ir norādīts uz iemesliem, kāpēc pieteicējas un /pers. F/ viedoklis pirms sākotnējā lēmuma pieņemšanas nav noskaidrots. Savukārt pārsūdzētajā pārvaldes lēmumā norādīts, ka pārvalde vērtējusi apstrīdēšanas iesniegumā izteikto viedokli un argumentus, tādējādi atkārtoti pieteicējas un /pers. F/ viedokli nav lūgusi.
Ievērojot minēto, pieteicējas neuzklausīšana izskatāmajā lietā nav atzīstama par būtisku procesuālu pārkāpumu un nerada pārsūdzētā lēmuma prettiesiskumu.

[9] No lietas materiāliem tiesa konstatē un lietā par to nav strīda, ka /pers. F/ izsniegta termiņuzturēšanās atļauja pamatojoties uz 2013.gada 5.jūlijā noslēgto laulību ar pieteicēju, savukārt 2018.gada 3.janvārī laulība tika šķirta. Tādējādi tiesa secina, ka ir iestājušies tiesību normā paredzētie apstākļi, kas ir par pamatu izsniegtās termiņuzturēšanās atļaujas anulēšanai.
Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka pārvalde pamatoti saskaņā ar Imigrācijas likuma 25.panta otro daļu un 35.panta pirmās daļas 11.punktu pieņēma lēmumu par termiņuzturēšanās atļaujas anulēšanu /pers. F/.

[10] Tiesa atzīst, ka pārvalde lēmumā pamatoti ir vērtējusi samērīgumu attiecībā uz termiņuzturēšanās atļaujas anulēšanu, atzīstot, ka lēmums šajā

daļā ir samērīgs, turklāt pārvalde arī ņēmusi vērā, ka pieteicējam nav liegta iespēja uzturēties Latvijas Republikā uz cita Imigrācijas likumā noteikta pamata.

Imigrācijas likuma 23.panta pirmajā daļā likumdevējs uzskaitījis gadījumus, kad ārzemniekam ir tiesības pieprasīt termiņuzturēšanās atļauju šajā likumā noteiktajā kārtībā, kur 1.apakšpunkts citastarp noteic, ka ārzemniekam ir tiesības pieprasīt termiņuzturēšanās atļauju reizi kalendāra gadā uz laiku, kas nepārsniedz sešus mēnešus, ja viņš ir Latvijas pilsoņa vai Latvijas nepilsoņa radinieks līdz trešajai pakāpei taisnā līnijā vai līdz trešajai pakāpei sānu līnijā vai arī svainis līdz trešajai pakāpei.

Ievērojot minētajā tiesību normā noteikto, kā arī ņemot vērā, ka /pers. F/ uzturēšanās pamats Latvijas Republikā vairs nevar būt laulība, tiesa secina, ka /pers. F/ nav liegta saskarsme ar nepilngadīgo bērnu, jo likumdevējs šādu gadījumu ir paredzējis. Proti, /pers. F/ var vērsties pārvaldē ar iesniegumu termiņuzturēšanās atļaujas piešķiršanai pamatojoties uz Imigrācijas likuma 23.panta pirmās daļas 1.apakšpunktu. Turklāt, pieteicējam nav liegts prasīt termiņuzturēšanās atļauju arī uz kāda cita Imigrācijas likuma 23.panta pirmajā daļā paredzētā pamata, ja pieteicējs tādu konstatē.

[11] Pieteicēja pieteikumā un tiesas sēdē vairākkārt norādīja, ka pārvaldes lēmums būtiski aizskar pieteicējas un /pers. F/ laulībā dzimušā nepilngadīgā bērna tiesības uzturēt saskarsmi ar tēvu.

Latvijas Republikas Satversmes 96.pants, kas aizsargā tiesības uz privāto dzīvi, pats par sevi nedod tiesības ārzemniekam ieceļot valstī nolūkā īstenot savu privāto dzīvi.

Turklāt atbilstoši Latvijas Republikas Satversmes 116.pantam tiesības uz privāto dzīvi var ierobežot likumā paredzētajos gadījumos, lai aizsargātu citu cilvēku tiesības, demokrātisko valsts iekārtu, sabiedrības drošību, labklājību un tikumību (sk. *Augstākās tiesas 2011.gada 23.novembra sprieduma lietā Nr.SA–1/2011 12.punktu*).

Turklāt valsts ir tiesīga kontrolēt ārvalstnieku iebraukšanu un uzturēšanos tās teritorijā. Tiesības uz privāto dzīvi nenozīmē vispārīgu pienākumu valstij pieņemt personas izvēli dzīvot konkrētā valstī (sk. *Eiropas Cilvēktiesību tiesas (Lielā palāta) 2014.gada 3.oktobra spriedumu lietā „Jeunesse v. The Netherlands", iesnieguma Nr.12738/10, 100.punktu*).

Valsts pienākums ievērot personas tiesības uz privāto dzīvi vērtējams, ņemot vērā konkrētās situācijas apstākļus un sabiedrības intereses (sk. *Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2016.gada 26.janvāra lēmumu lietā „Nguyen v. Norway", iesnieguma Nr.30984/13, 26.–27.punktu*).

Vēl jo vairāk Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 8.pants, kas aizsargā ikviena tiesības uz savu privāto un ģimenes dzīvi, korespondences noslēpumu un dzīvokļa neaizskaramību, nevar tikt aplūkots kā garants noteikta veida uzturēšanās atļaujas piešķiršanai (sal. *Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2012.gada 4.decembra sprieduma lietā „Butt v. Norway", 2011.gada 14.jūnija spriedums lietā „Osman v. Denmark", 2008.gada 23.jūnija spriedums lietā „Maslov v. Austria", 2005.gada 16.jūnija spriedums lietā „Sisojeva un citi pret Latviju"*).

Kā tas ir atzīts Eiropas Cilvēktiesības Tiesas praksē, personai nav tiesību pieprasīt konkrētu rezidences atļaujas veidu (tremiņuzuturēšanās atļauju, pastāvīgās uzturēšanās atļauju vai kādu citu), kamēr tā atļauj brīvi īstenot personas tiesības uz privāto dzīvi un dzīvot konkrētajā valstī (sk. *Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2016.gada 21.jūnija sprieduma lietā „Ramadan v. Malta", iesnieguma Nr. 76136/12, 91.punktu*). Uz to līdzīgā lietā ir norādījusi arī Augstākā tiesa (sk. *Augstākās tiesas 2017.gada 22.februāra sprieduma lietā Nr.SKA–415/2017 8.punktu*).

Izvērtējot pieteicējas argumentu kopsakarā ar izskatāmās lietas apstākļiem, kā tiesa jau iepriekš atzina, /pers. F/ ir tiesības pieprasīt termiņuzturēšanās atļauju pamatojoties uz Imigrācijas likuma 23.panta pirmās daļas 1.punktu.

Tādējādi tiesa atzīst, ka /pers. F/ joprojām tiek ir nodrošinātas tiesības uz privāto dzīvi, tostarp, tiesības dzīvot Latvijas Republikā un saskarsmi ar nepilngadīgo bērnu.

Tādējādi tiesa minēto pieteicējas argumentu noraida kā nepamatotu, jo kā jau tiesa konstatēja un to pamatoti norādījusi arī pārvalde, /pers. F/ Latvijā var ieceļot un uzturēties Imigrācijas likumā noteiktajā kārtībā. Tādējādi nepilngadīgā bērna tiesības būtiski nav aizskartas.

[12] Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa pārsūdzēto pārvaldes lēmumu atzīst par tiesisku un pamatotu, bet pieteicējas pieteikums līdz ar to ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

noraidīt /pers. D/ pieteikumu par Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes 2018.gada 20.jūnija lēmuma Nr.691 atzīšanu par prettiesisku.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese I.Petrovska